

РАЗВИТИЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА БИЗНЕСА: ПЕЧЕЛИВШИ И ГУБЕЩИ СЕКТОРИ

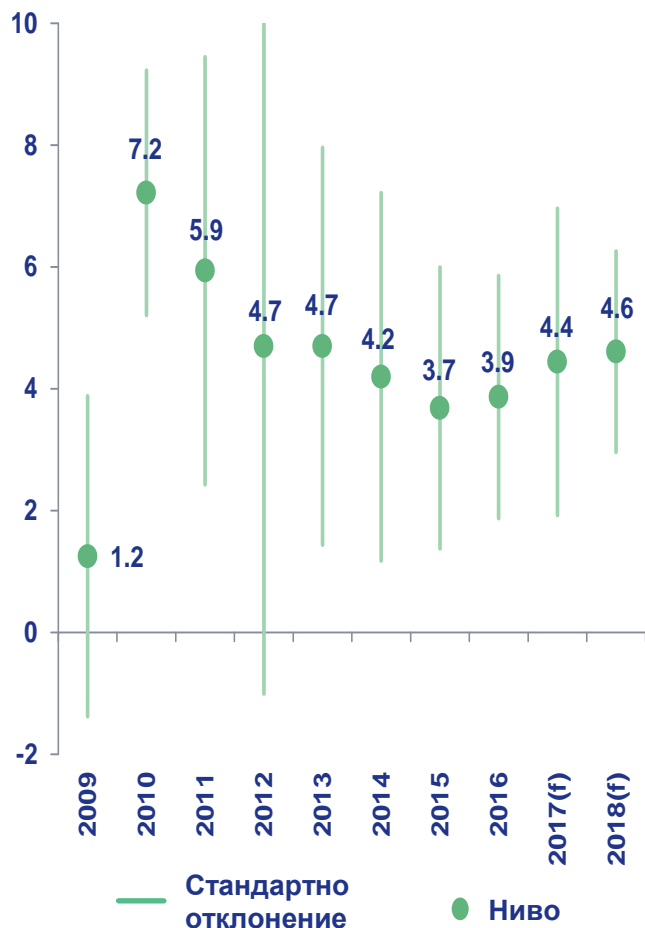
—
МИЛЕНА ВИДЕНОВА,
УПРАВИТЕЛ НА КОФАС ЗА БЪЛГАРИЯ

КОФАС КОНФЕРЕНЦИЯ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА
РИСКА 2018

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Основни тенденции
2. Секторните анализи на Кофас
3. Оценка на секторните рискове
4. Преглед на 12 сектора
5. За страните от ЦИЕ

Растеж на развиващите се икономики (%, Прогноза на Кофас)

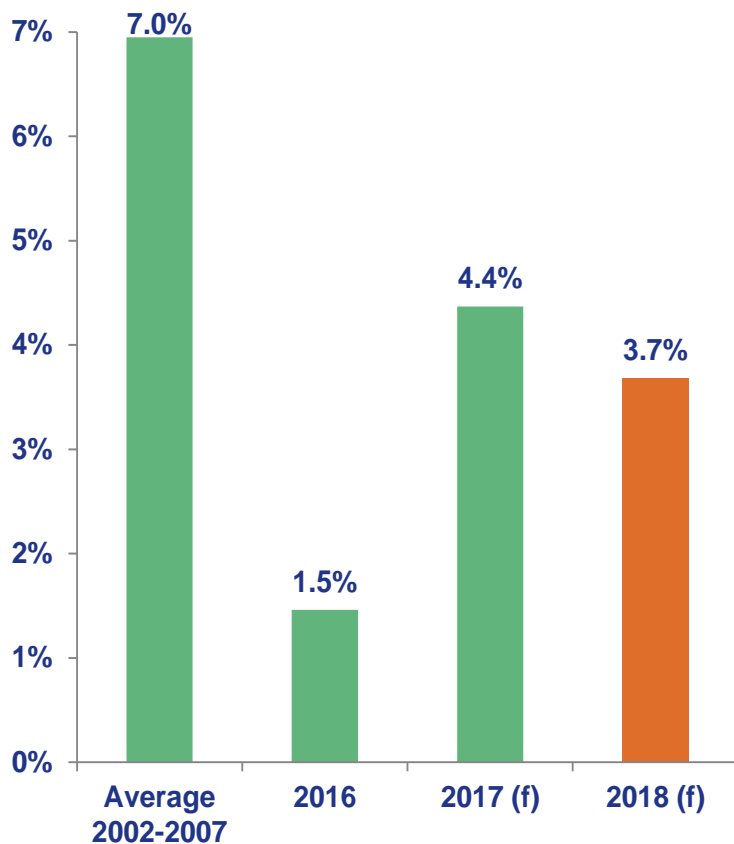
Източник: Кофас, МВФ

Развиващите се страни: брой промени на оценките риска през 2017

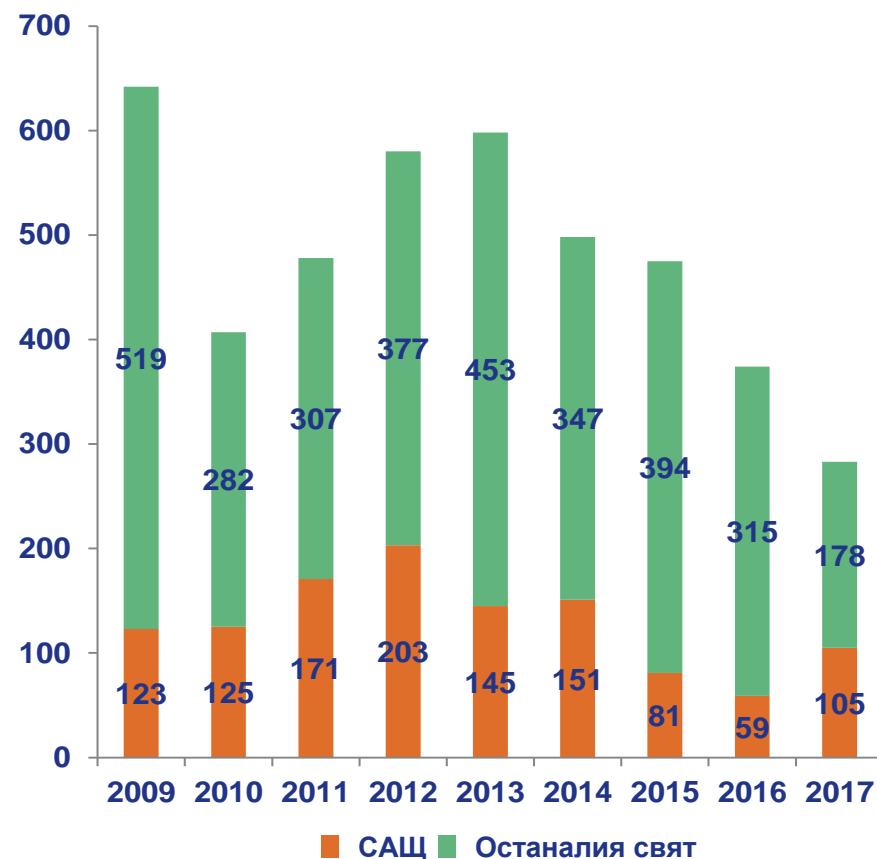
Източник: Кофас

**Световна търговия:
Прогноза за растеж на Кофас**

Източник: Кофас

**Нетен брой мерки, засягащи негативно
международната търговия по света**

Източник: Кофас, ГТА

Страни от Централна и Източна Европа

	ЦИЕ	Чехия	Полша	Румъния
Земеделие				
Автомобили				
Химикали				
Строителство				
Енергетика				
ИТ				
Метали				
Хартия				
Фармация				
Търговия на дребно				
Текстил				
Транспорт				
Дървообработване				

Бизнес риск

- Нисък риск
- Среден риск
- Висок риск
- Много висок риск

Ниво на риск в ЦИЕ:

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

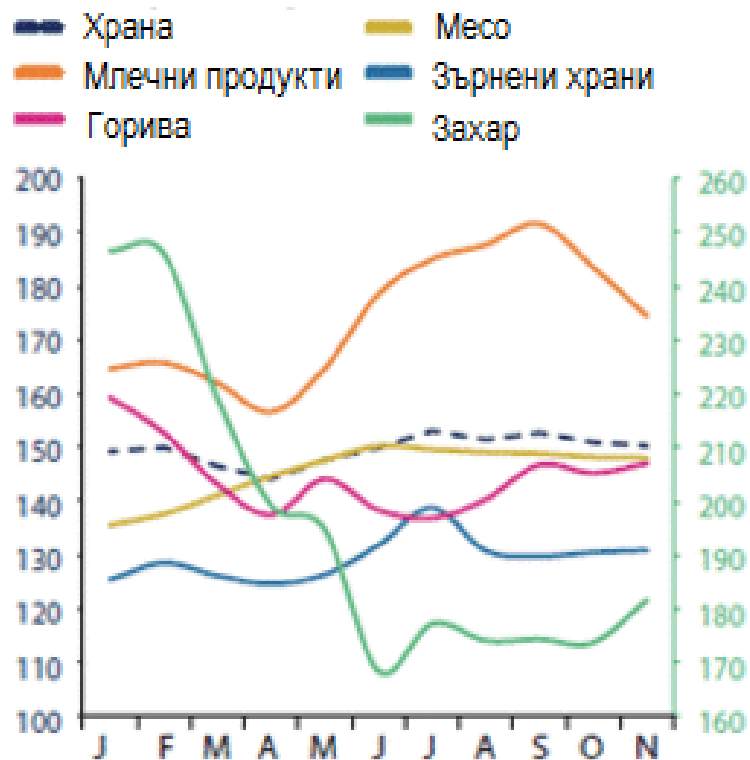

- ↻ **Положително:** Вероятна дългосрочна възходяща тенденция на цените
- ↻ **Положително:** Търсенето нараства благодарение на потреблението на домакинствата в развиващите се страни (най-вече Индия и Китай)
- ↻ **Отрицателно:** Секторът се влияе от климатични промени
- ↻ **Отрицателно:** Големи запаси от зърнени храни

Акценти

- ↻ Стабилизация на цените през 2017 г.
- ↻ Производството на зърнени култури продължава да изпреварва търсенето
- ↻ Цената на месото се повишава със 7%
- ↻ При цените на захарта се наблюдава най-голямото годишно понижение през 2017 г. (-26%)

Ценови индекси през 2017 на:

Източник: Организацията по прехрана и земеделие (FAO)

Земеделие	2015	2016
Оборот (млрд лева)	17.1	18
% промяна		5.2%
Компании в сектора	17,166	18,468
Компании с оценки от 0-3	2,784	3,247
% от компании в сектора	16.22%	17.60%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	28	38	19	19	4
Обявени	34	34	14	13	4
Общо в сектора	611				

Ниво на риск в ЦИЕ:

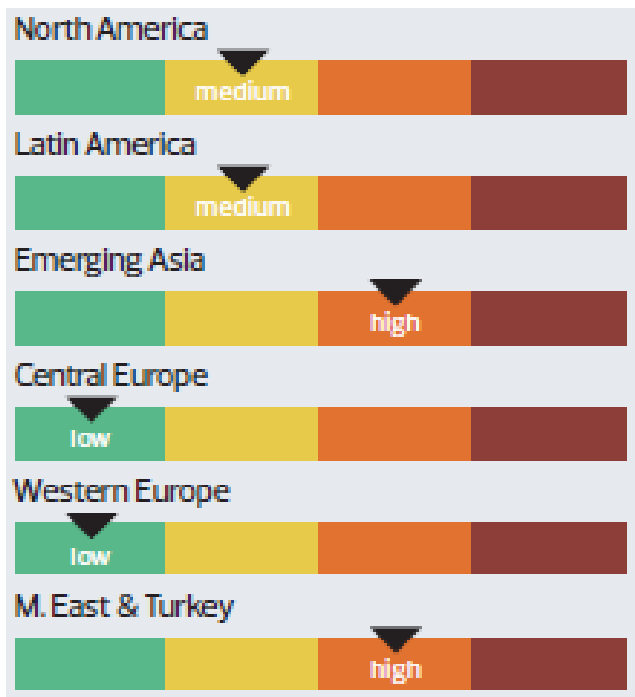

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

- ↻ **Положително:** Безпрецедентен период на иновации в сектора и възстановяване на търсенето в Европа
- ↻ **Положително:** Производителите на автомобили са най-големите инвеститори в НИРД
- ↻ **Отрицателно:** Свръхкапацитет в Китай и ребалансиране на икономиката и влошен кредитен риск в САЩ и Великобритания
- ↻ **Отрицателно:** Все по-ограничаващи стандарти за борба със замърсяването, изискващи големи инвестиции

Другите региони

По света

- Контраст между Европа и САЩ
- Пазарът в Китай зависи от държавата

АВТОМОБИЛНАТА ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ - АКЦЕНТИ

Автомобили	2015	2016
Оборот (млрд лева)	8.83	9.4
% промяна		6.4%
Компании в сектора	8,430	8,293
Компании с оценки от 0-3	1,561	1,696
% от компании в сектора	18.52%	20.50%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	13	8	4	7	1
Обявени	9	11	6	4	1
Общо в сектора	86				

Ниво на риск в ЦИЕ:

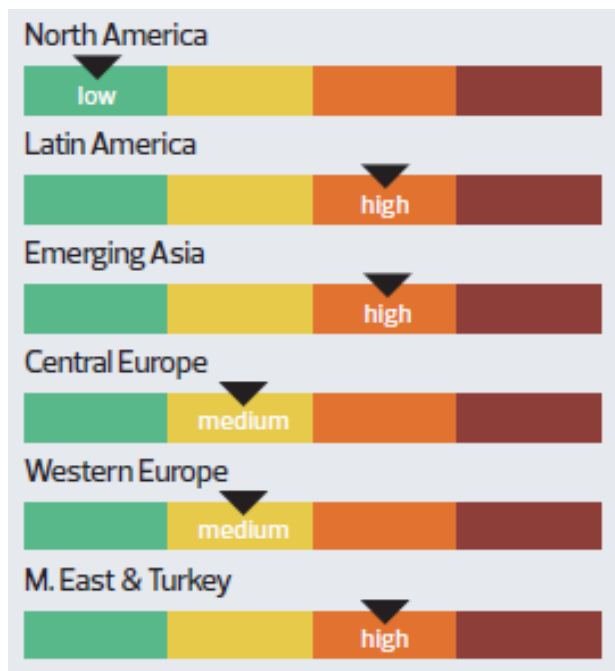

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

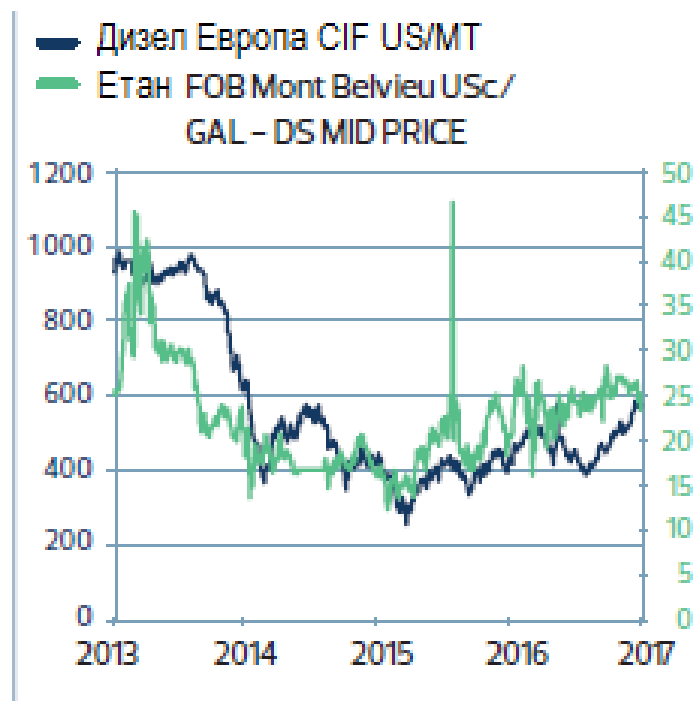

- ↻ **Положително:** Спад в цените на основните суровини
- ↻ **Положително:** Стабилност на търсенето в САЩ
- ↻ **Положително:** Специализираните химикали са по-малко зависими от икономическата ситуация
- ↻ **Отрицателно:** Силна зависимост на базовите химикали от икономическата ситуация
- ↻ **Отрицателно:** Свърхкапацитет в Китай
- ↻ **Отрицателно:** Увеличаване на капацитета за производство на етилен

Другите региони:

Цени на дизел и етан:

ХИМИЧЕСКА ПРОМИШЛЕНОСТ В БЪЛГАРИЯ - АКЦЕНТИ

Химикали	2015	2016
Оборот (млрд лева)	7.15	6.71
% промяна		-6.1%
Компании в сектора	2,251	2,267
Компании с оценки от 0-3	409	460
% от компании в сектора	18.17%	20.30%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	4	3	6	2	0
Обявени	4	3	4	1	0
Общо в сектора	58				

Ниво на риск в ЦИЕ:

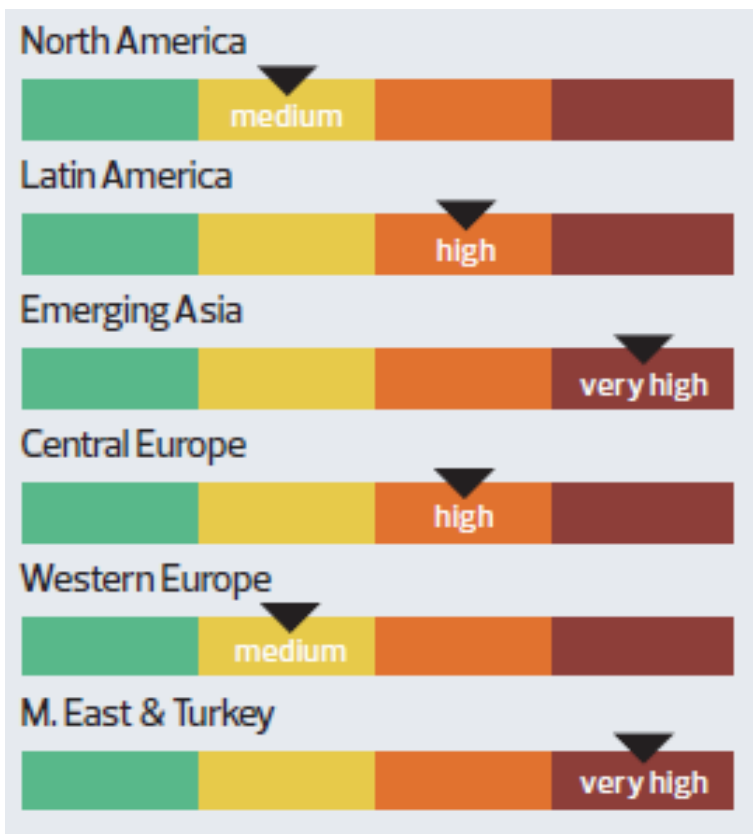

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

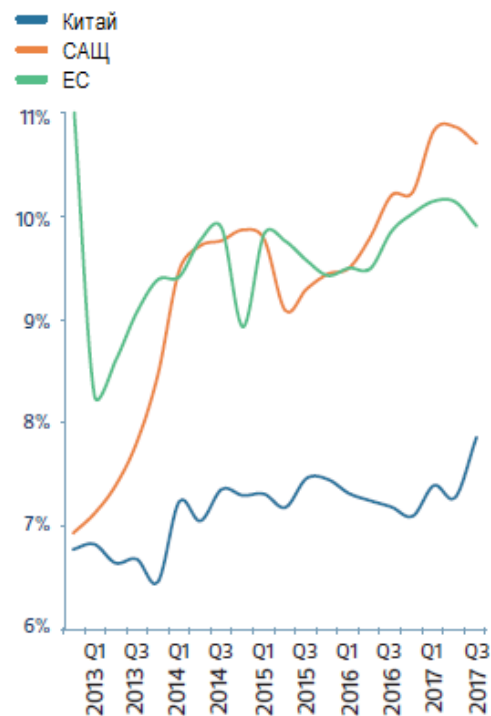

- ↻ **Положително:** Глобален демографски растеж и тенденция към урбанизация, което поддържа търсенето
- ↻ **Положително:** Ниски лихвени проценти при кредитирането на жилища
- ↻ **Отрицателно:** Цените на имотите продължават да са надценени в много държави от ОИСР
- ↻ **Отрицателно:** Висока задлъжнялост на домакинствата

Другите региони:

Рентабилност в сектора: (ЕБИТДА/ТО)%

СТРОИТЕЛСТВО В БЪЛГАРИЯ - АКЦЕНТИ

Строителство	2015	2016
Оборот (млрд лева)	23.2	18.7
% промяна		-19.4%
Компании в сектора	33,004	31,848
Компании с оценки от 0-3	9,067	9,880
% от компании в сектора	27.47%	31.02%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	143	112	79	83	12
Обявени	141	131	64	52	7
Общо в сектора	1083				

Ниво на риск в ЦИЕ:

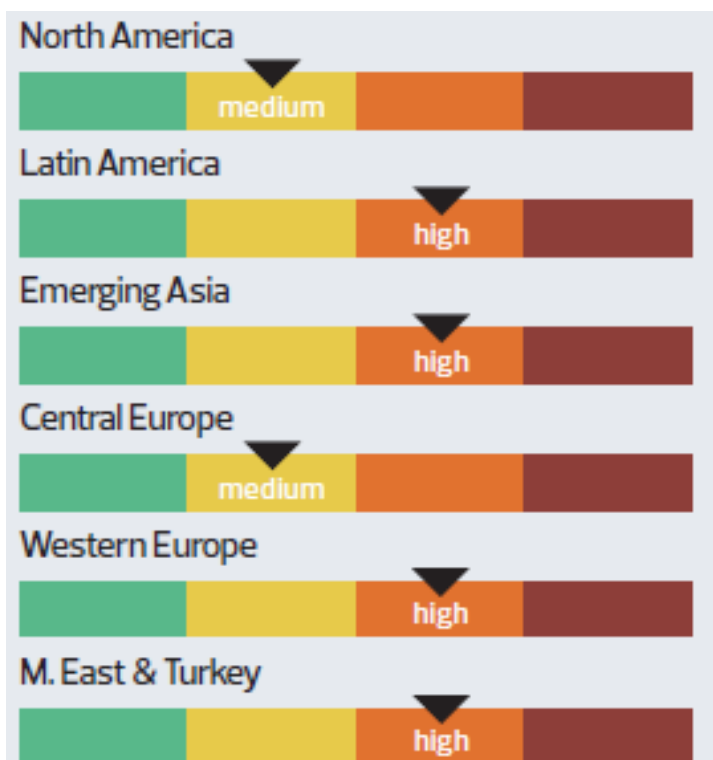

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

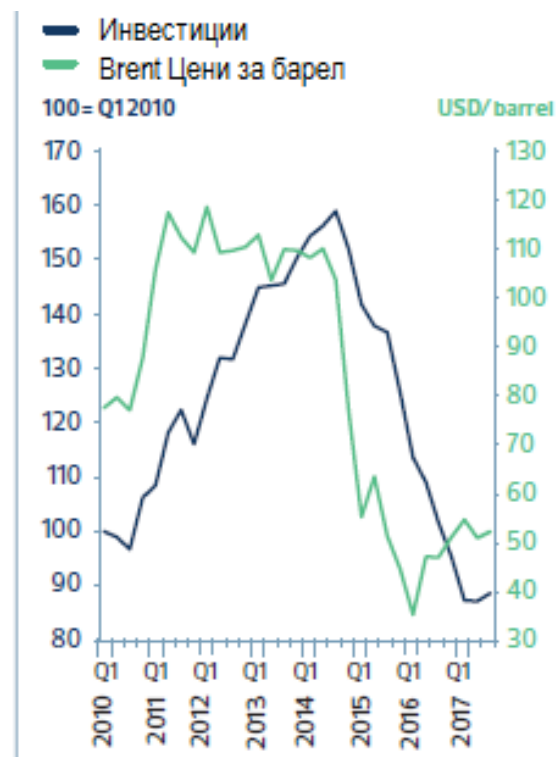

- ↻ **Положително:** Очаквано високо търсене през 2018 г.
- ↻ **Положително:** Рационализиране на производството на петролните компании
- ↻ **Отрицателно:** Високи нива на дълга, особено сред шистовите петролни компании
- ↻ **Отрицателно:** Висока волатилност в цените на суровия петрол

Другите региони:

Промяна в глобалните ИНВЕСТИЦИИ, (основа 100 = Q1 1990)

Енергетика	2015	2016
Оборот (млрд лева)	17.1	16.24
% промяна		-5.0%
Компании в сектора	2,279	2,209
Компании с оценки от 0-3	771	805
% от компании в сектора	33.83%	36.40%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	3	3	4	3	0
Обявени	3	1	0	2	0
Общо в сектора	29				

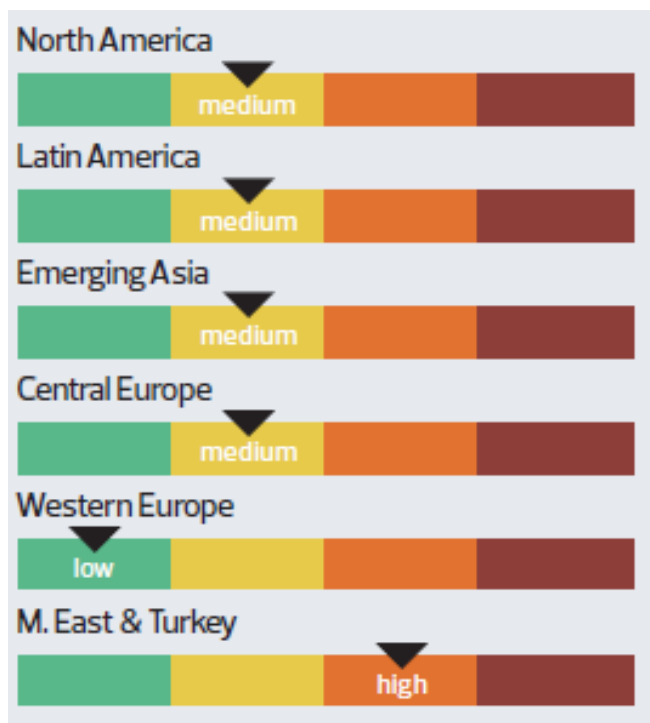

- Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

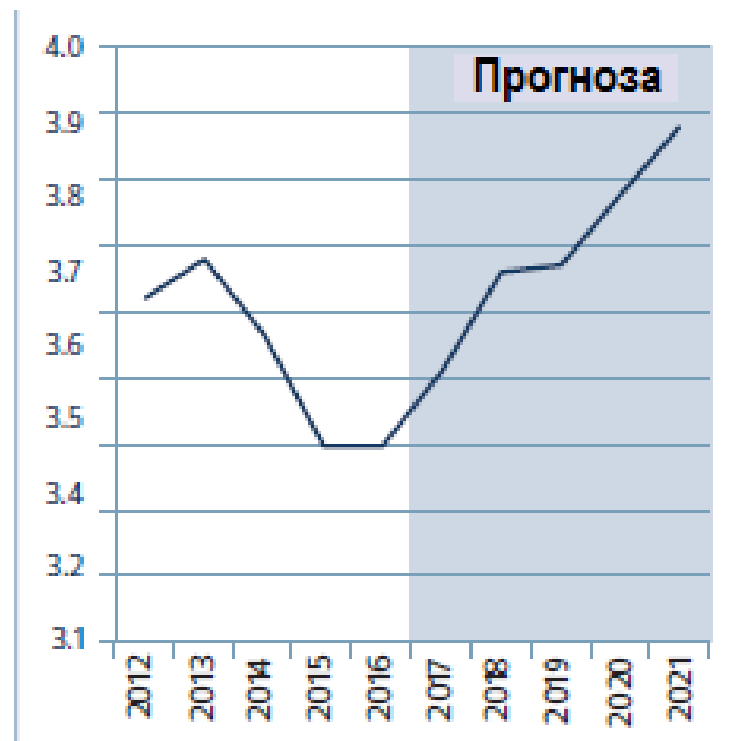
- ↻ **Положително:** Намаляване на разходите за електронно оборудване
- ↻ **Положително:** Глобализиране на достъпа до интернет и възможностите за проникване на пазара в развиващите се страни
- ↻ **Отрицателно:** Насищане на някои хардуерни пазари (таблети, смартфони, компютри) в развитите страни
- ↻ **Отрицателно:** Увеличаването на конкурентния натиск за телекомуникациите

Другите региони:

Глобални разходи за
информационни технологии.
Прогнози до 2021

(трилиона щатски долара)

ИТ СОФТУЕР И ХАРДУЕР ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ - АКЦЕНТИ

Автомобили	2015	2016
Оборот (млрд лева)	5.8	5.89
% промяна		1.6%
Компании в сектора	10,258	11,273
Компании с оценки от 0-3	1,420	1,729
% от компании в сектора	13.84%	15.34%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	8	10	6	8	1
Обявени	6	9	7	7	1
Общо в сектора	74				

Ниво на риск @rating:

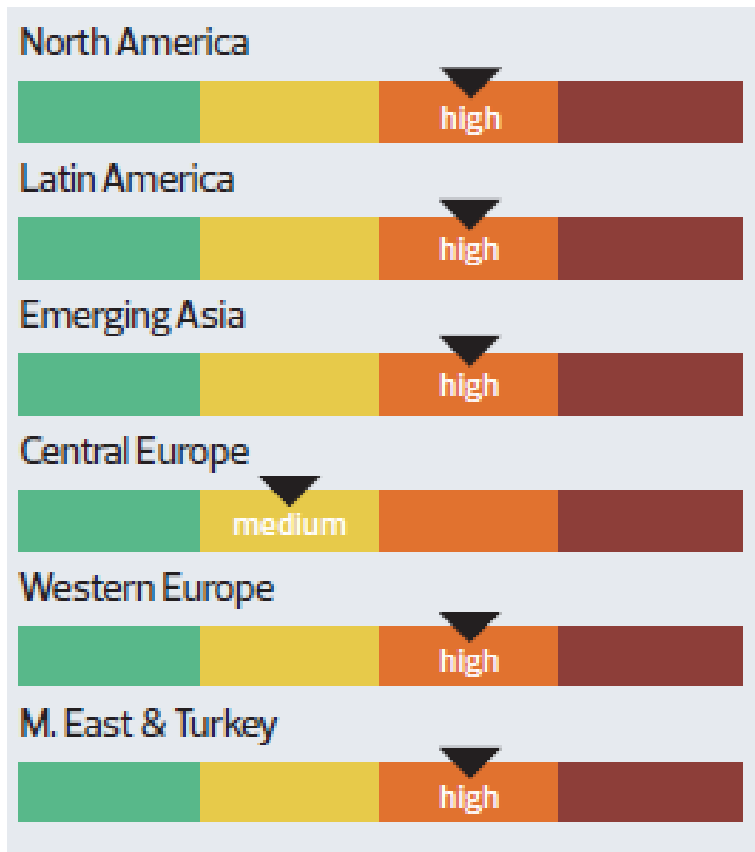

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

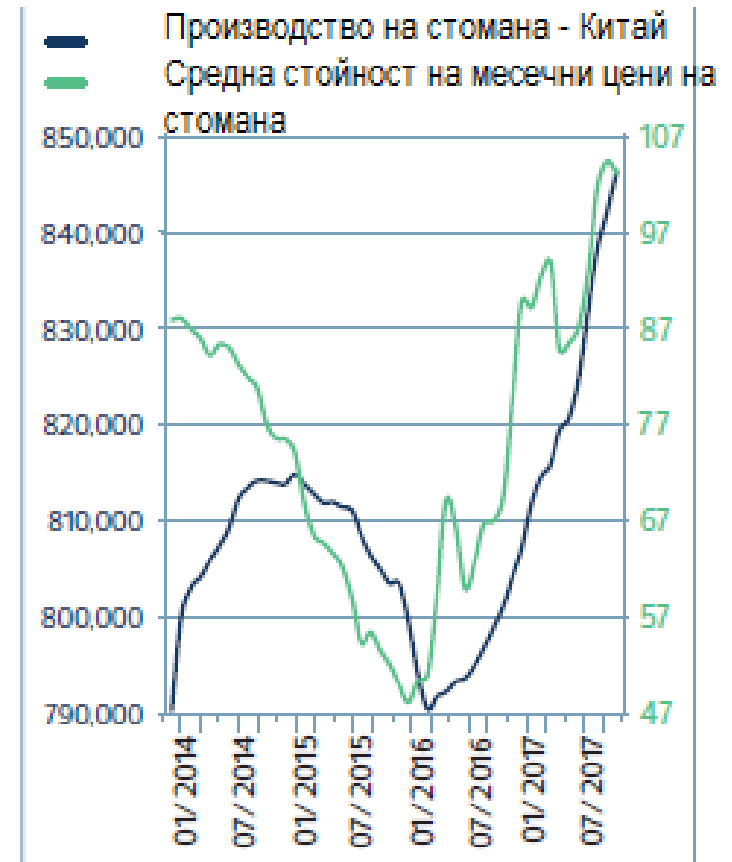

- ☞ **Положително:** Повишена динамика на продажбите на превозни средства в целия свят
- ☞ **Положително:** Развитие на използването на електрически батерии
- ☞ **Положително:** Преструктуриране на промишлеността (никел, редкоземни, алуминий) и намаляване на производствените разходи
- ☞ **Отрицателно:** Равнища на производствения капацитет под нивата преди кризата
- ☞ **Отрицателно:** Повишен натиск от страна на китайските органи за реорганизация

Другите региони:

Тенденциите в производството в Китай:

МЕТАЛУРГИЧНА ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ – АКЦЕНТИ

Метали	2015	2016
Оборот (млрд лева)	15.12	14.82
% промяна		-2.0%
Компании в сектора	6,622	6,438
Компании с оценки от 0-3	1,124	1,201
% от компании в сектора	16.97%	18.70%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	10	14	13	11	0
Обявени	16	11	13	7	0
Общо в сектора	177				

Ниво на риск в ЦИЕ:

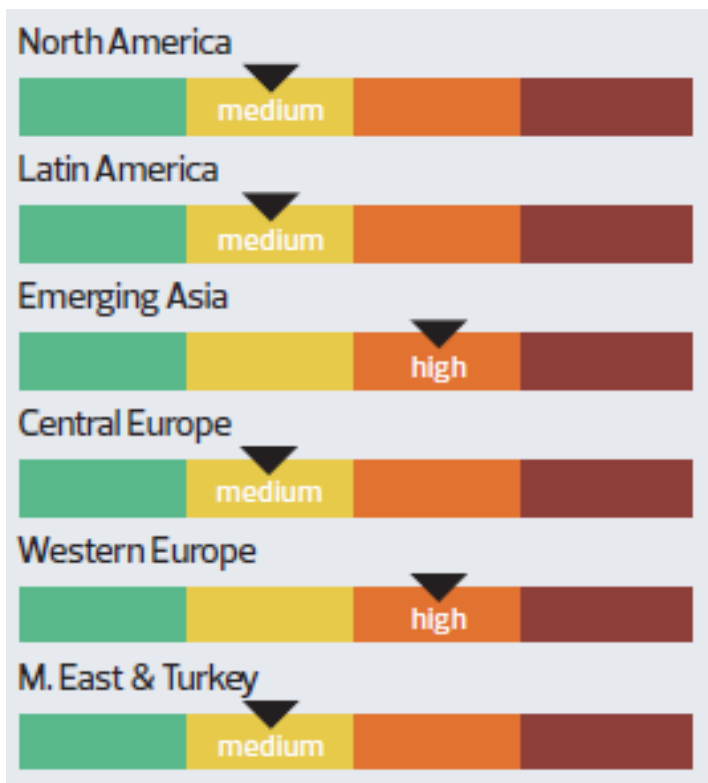

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

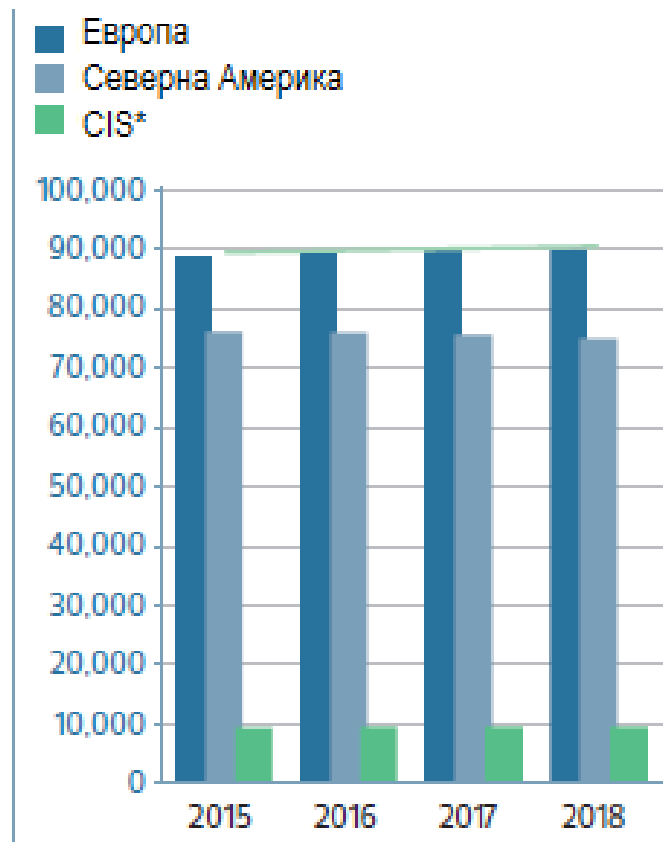

- ↻ **Положително:** Положителни перспективи, свързани с увеличаването на броя на изградените дървени жилища
- ↻ **Положително:** Растеж, воден от Азия (въпреки спада в китайския растеж).
- ↻ **Положително:** Хартията е дълготрайна и рециклируема
- ↻ **Отрицателно:** Промени в традиционния пазар на хартия, дължащи се на технологиите
- ↻ **Отрицателно:** Голяма еластичност в търсенето на хартия от домакинствата

Другите региони:

Консумация на хартия (милиони метрични тона)

Хартия	2015	2016
Оборот (млрд лева)	1.2	1.32
% промяна		10.4%
Компании в сектора	666	653
Компании с оценки от 0-3	114	153
% от компании в сектора	17.12%	17.60%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	1	2	1	0	0
Обявени	0	3	2	0	0
Общо в сектора	23				

Ниво на риск в ЦИЕ:

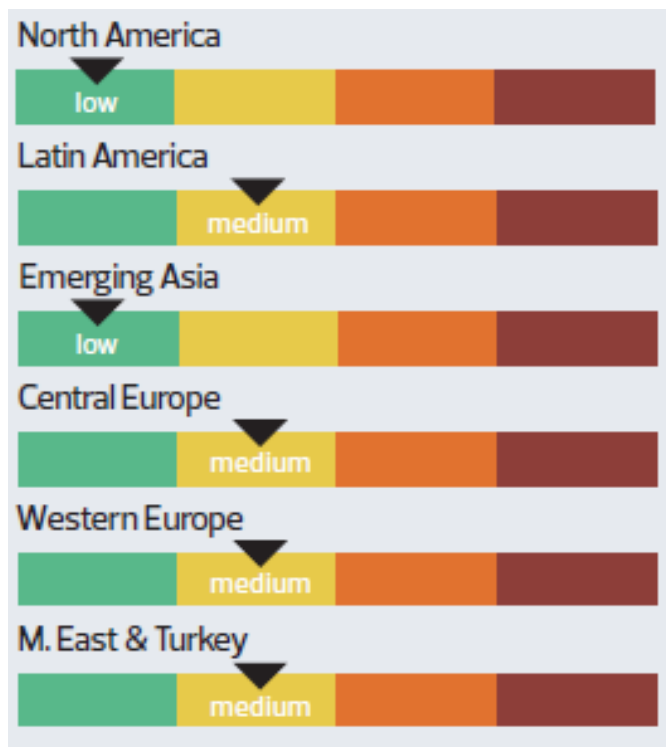

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

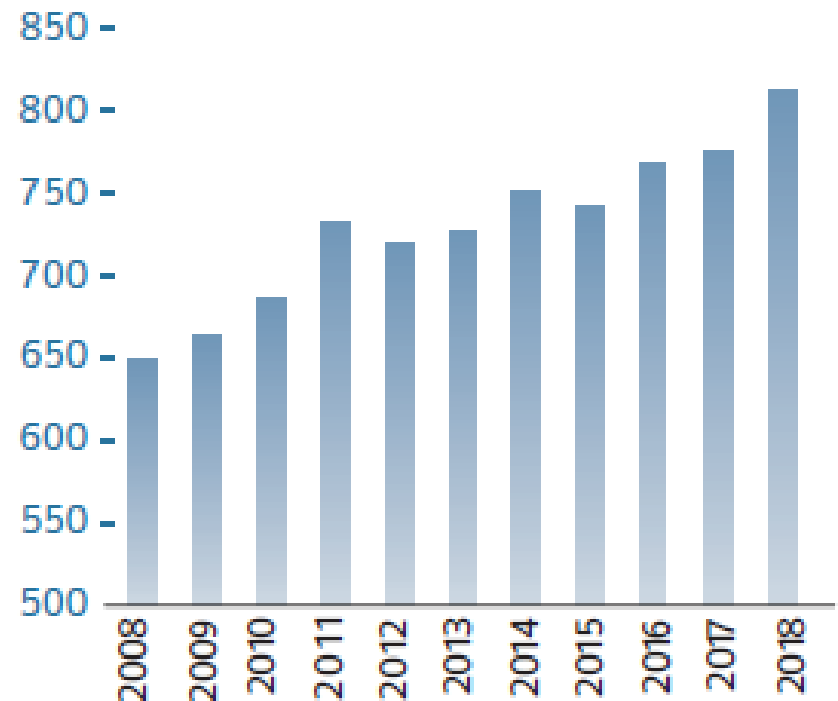

- ↻ **Положително:** Разработване на системи за здравно осигуряване
- ↻ **Положително:** Устойчивост на търсенето в САЩ
- ↻ **Отрицателно:** Проблеми с качеството на някои активни съставки в Индия и Китай
- ↻ **Отрицателно:** Платците все по-взискателни от гледна точка на разходите и реалната ефикасност на новите терапии

Другите региони:

Световни продажби на лекарства (млрд щатски долара)

ФАРМАЦЕВТИЧНАТА ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ - АКЦЕНТИ

Фармация	2015	2016	
Оборот (млрд лева)	10.47	11.03	
% промяна		5.3%	
Компании в сектора	4,573	4,458	
Компании с оценки от 0-3	706	738	
% от компании в сектора	15.44%	16.55%	

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	11	6	9	3	0
Обявени	11	5	9	3	0
Общо в сектора	73				

Ниво на риск в ЦИЕ:

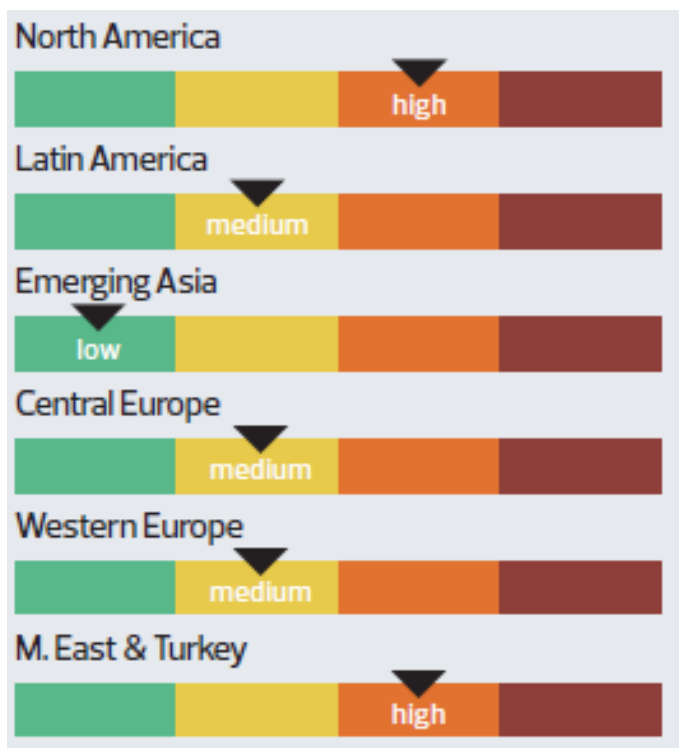

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

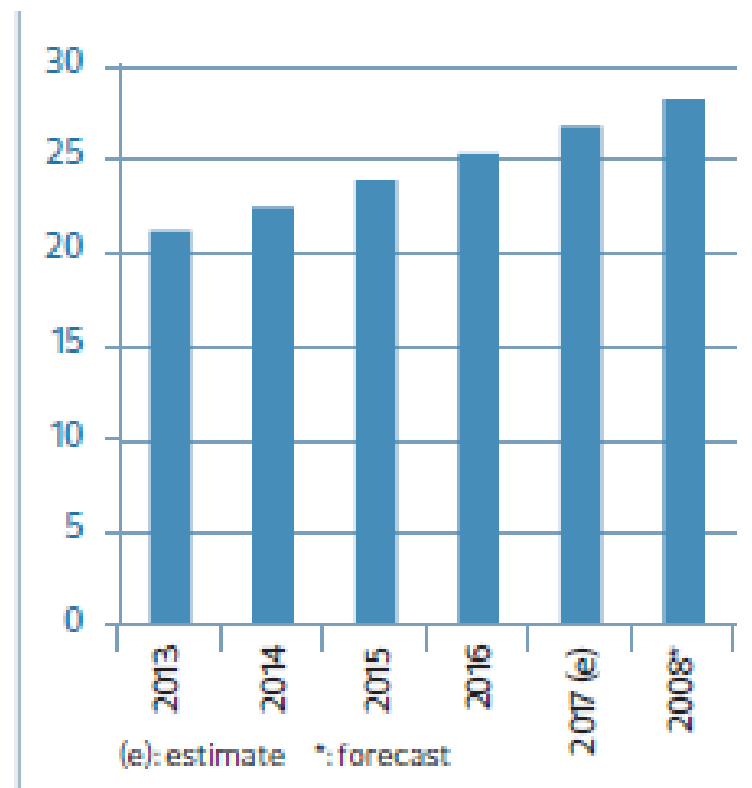

- ↻ **Положително:** Траен ръст на продажбите на дребно от 2010 г. насам
- ↻ **Положително:** Ръст на китайската средна класа и значителна урбанизация в Азия и Африка, което движи сектора
- ↻ **Отрицателно:** Яростна конкуренция в сектора
- ↻ **Отрицателно:** Експоненциален ръст на онлайн пазаруването
- ↻ **Отрицателно:** Уязвими на икономически спадове

Другите региони:

Растежът в глобалните продажби на дребно 2008 г. – 2018 г. (трилиона долара)

ТЪРГОВИЯ НА ДРЕБНО В БЪЛГАРИЯ – АКЦЕНТИ

Търговия на дребно	2015	2016
Оборот (млрд лева)	28	29.31
% промяна		4.7%
Компании в сектора	101,466	110,631
Компании с оценки от 0-3	17,046	16,174
% от компании в сектора	16.80%	14.60%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	102	65	53	52	8
Обявени	98	64	53	40	7
Общо в сектора	843				

Ниво на риск в ЦИЕ:

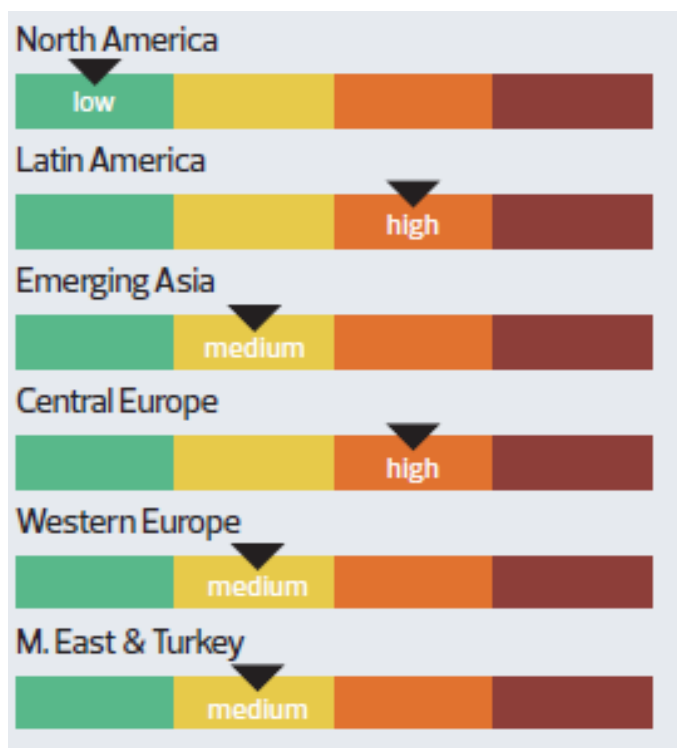

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

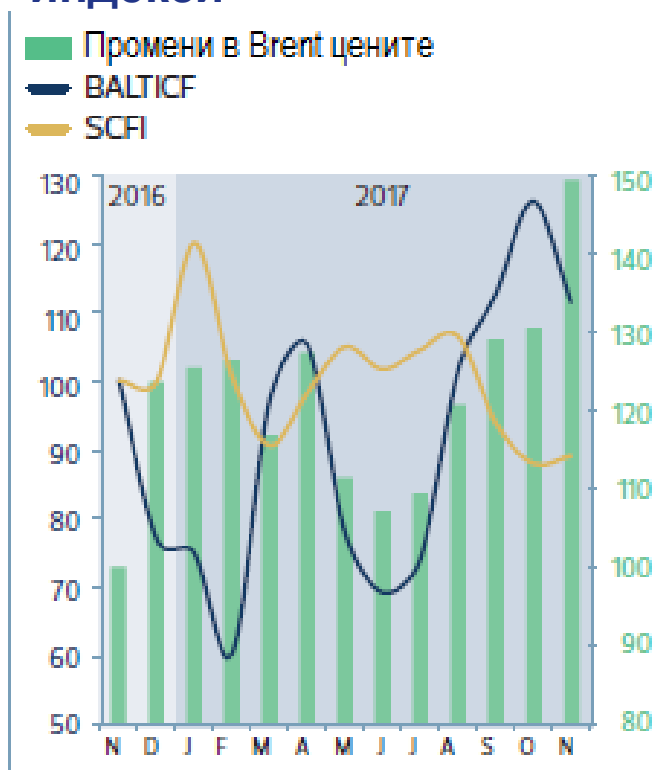

- ↻ **Положително:** Увеличаването на използването на въздушния транспорт в Азия благодарение на появата на средна класа
- ↻ **Положително:** Продължаващото глобално икономическо възстановяване, генериращо бизнес
- ↻ **Отрицателно:** Морски товарен транспорт: свръхкапацитет сред участниците
- ↻ **Отрицателно:** Сухопътен транспорт: неравномерно търсене
- ↻ **Отрицателно:** Въздушният сектор е силно конкурентен

Другите региони:

Тенденции в цените на петрола и ценовите индекси

Източник: PwC

Транспорт	2015	2016
Оборот (млрд лева)	12.95	14.05
% промяна		8.6%
Компании в сектора	23,033	23,033
Компании с оценки от 0-3	3,583	4,113
% от компании в сектора	15.56%	17.90%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	32	29	21	24	3
Обявени	31	36	34	22	2
Общо в сектора	333				

Ниво на риск @rating:

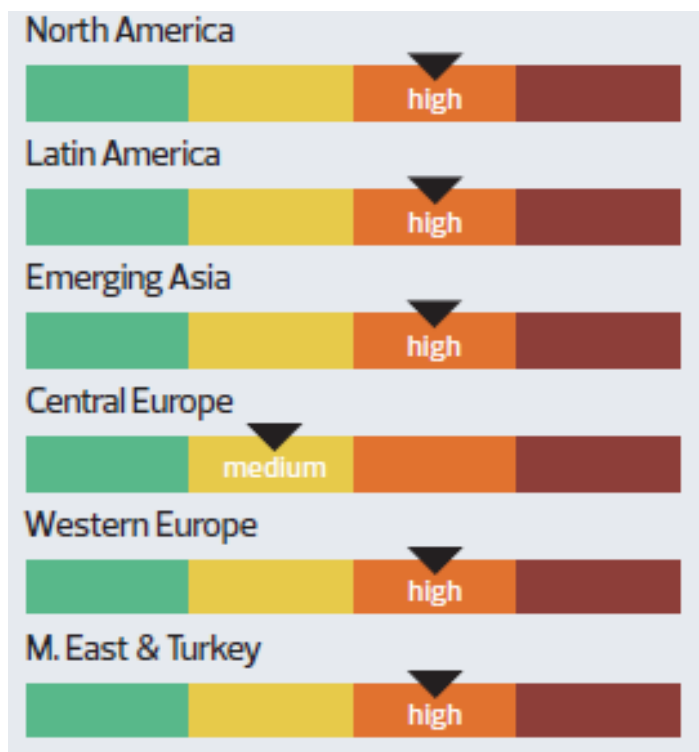

● Нисък риск ● Среден риск ● Висок риск ● Много висок риск

- ↻ **Положително:** Увеличаваща се средна класа в развиващите се страни
- ↻ **Положително:** Сравнително добри перспективи за текстилни производители, които не произвеждат дрехи
- ↻ **Отрицателно:** Значителни запаси от памук в Китай
- ↻ **Отрицателно:** Висока еластичност на търсенето

Другите региони:

Промяна в цените на петрола и памука

Източник: EIA, ICIS pricing (100 = Дек 2015)

ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ - АКЦЕНТИ

Текстил	2015	2016
Оборот (млрд лева)	4.05	4.36
% промяна		7.7%
Компании в сектора	8,006	9,007
Компании с оценки от 0-3	1,244	1,366
% от компании в сектора	15.54%	15.17%

Несъстоятелности в сектора	2014	2015	2016	2017	02. 2018
Открито производство	13	9	12	11	3
Обявени	17	13	8	8	2
Общо в сектора	196				

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

**МИЛЕНА ВИДЕНОВА
УПРАВИТЕЛ ЗА БЪЛГАРИЯ**

**T: +359 885 68 25 62
milena.videnova@coface.com
ул. Петър Парчевич 42,
София 1000, България**